

Bukta-túra

Étvágygerjesztő toborzó

Mivel a tavalyi diáknappal nem sikerült hagyományt teremteni, ezért az idén úgy határoztak a főiskolások: megrendezik a Bukta-túrát.

Mi is ez a Bukta-túra. Az időpont: április 1. Délután 11-ig tanítás, utána hatalomátvitel. Majd egész délutános vásári forgatag, s a bukta osztogatással egybekötött hatalom-visszaadás. Röviden ennyit lehet szólni az először fordított napnak gondolt rendezvényről. A logikai menete azonban nem világos. Délután fél tizenkettőkor I. Főbukta (Szabó László II. éves) átvette a hatalmat. Ettől kezdve mindennek „fordítottan” kellett volna zajlania, de egészen „valódi dolgok” következtek, vásár, s közben meghívott amatőr csoportok bemutatója. A főiskola udvarán nádsíp készült; egyszerű eszközökből, hulladék anyagokból játékok, bábok születtek; fazekasok kínálták portékáikat, cserépgyöngyök találtak gazdára. A közelebbi Költészet Napja tiszteletére frissen megjelent könyvek között válogathattak a vásári forgatag résztvevői.

A vásári forgatagban fekete tógában, óriási kulccsal a kezében a nap ura, I. Főbukta a következőket mondta: „Hosszú harc vezetett ideig, s bár a hatalmat jó ideje mi gyakoroljuk — most végre kiléphetünk a buktafogás homályából, nyíltan szállhatunk szembe az elnyomó-

tanúi lehetünk. A Ságvári Gyakorló Általános Iskola negyedik osztályos tánc- és bábszakköre mosolygani, s tapsolni való volt, nemcsak gyermeki valódiságukért, de produkciójukért is.

Kecskemétről két amatőr színpad (Táncsics, Garabonciás) adott elő jó, olykor kevésbé jó vásárhangulatú darabokat. A közelebbi ebédidő ellenére a JATE Néptáncgyűjtésének kavargó, színes mozgásokat, tornász-tudást igénylő bemutatót tartott a II. Gyakorló Általános Iskola közel húsztagú csoportja: *Ha nincs ló, jó a számár is* címmel, melyben fogalmakat magyaráztak meg — ezúttal összetett mozgássorokkal, a torna elemeivel. S ha már a tornánál tartunk, itt kell megemlíteni a forgatag következő műsorát, amelyben a főiskola másodéves testnevelés szakos hallgatói (jövendő testnevelőtanárok) engedelmességek egy tornánart játszó nyolcadikös diák parancsszavainak. A Tiszaparti Gimnázium bemutatója az Ötvegy Karnyóné ezúttal is sikert aratott.

A közönség figyelme, s kitaratása négy óra után Borka asszony és György deák párbeszédei, jelenetei után egyre jobban alább hagyott. De ekkor jött egy olyan műsor, ami újra felvidította a színjátékok monotonnak tűnő

Tanulmányúton Moszkvában

A bölcsészkaron már hagyomány, hogy az ötödéves idegen nyelvszakosok egy része fél éves részképzésre utazik. A hallgatók különbözőképpen viszonyulnak ehhez. Szép számmal vannak olyanok — s nekik van igazuk — akik ezt a fél évet nagy lehetőségnek tartják a nyelv még tökéletesebb elsajátítására.

Ötödéves orosz szakos hallgatók vagyunk, az olimpia miatt négy hónapot töltünk csak Moszkvában.

A moszkvai Állami Lenin Főiskolán tanulunk. A főiskola 14 karával a Lomonoszov egyetem után Moszkva legnagyobb felsőoktatási intézménye. Hallgatói az ország legkülönbözőbb tájairól érkeztek. A pedagógiai főiskola lehetőséget nyújt az orosz nyelvet és irodalmat tanuló külföldi hallgatók részképzésére is. Rajtuk kívül minden évben jönnek ide diákok Angliából, Franciaországból, Vietnamból, a távoli Kubából, s az európai szocialista országokból. A főiskola tanárai között neves tudósok, akadémikusok is vannak, egyik hallgatója pedig a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának tagja. A moszkvai főiskola dísztermében 1918-ban Lenin is mondott beszédet.

Hetente 3 alkalommal van óránk, ebből kétszer a foglalkozások a kollégiumban vannak. Tanáraink mindent megtesznek, hogy jól, változatosan és hasznosan töltsük el a négy hónapot. Az órák legnagyobb részét a beszédgyakorlatok teszik ki, ami azon túl, hogy élvezetes, még így ötödévesként is nagyon hasznos. Az országismereti előadások keretében lehetőségünk van megismerkedni a Szovjetunió államrendszerével, alkotmányával, népművészetével, az ikonfestéssel, a legújabb kori irodalommal, művészetével. A kollégiumban nyelvi laboratórium áll rendelkezésünkre, ahol kiejtésünket is javítjuk. Orosz tadszik, üzég és fejlődő országokbeli aspiránsokkal lakunk együtt, s így a nyelvet az ő segítségével is gyakoroljuk.

A fél éves részképzés során lehetőségünk nyílik arra is, hogy ne csak nyelvi ismereteinket gyarapítsuk, hanem eljussunk a Szovjetunió kultúrtörténeti szem-

pontból legérdekesebb városaiba is. A leningrádi részképzős ELTE-szel csereutat szerveztünk, ők Moszkvát, mi pedig Leningrádot kíséreltük meg néhány nap alatt bejárni, megismerni. A főiskola szervezett kirándulást Jasznaja Poljanába, a Tolsztoj-házba. A közeli Zagorszkba, amely az ősi orosz építészet egyik gyöngyszeme, még ezután fogunk elmenni, akárcsak a „Zalatoje Kalco” (Aranygyűrű) a jelentése; a Moszkvát kb. 150—200 km-re övező régi orosz városok, mint például Vlagyimir, Szuszdal, Jaroszlav tartoznak ide) talán legcsodálatosabb, legérdekesebb városába: Szuszdalba. A legnagyobb élményt azonban minden bizonynyal a közép-ázsiai kirándulás fogja jelenteni: Üzbegisztán ősi városaiba, Szamarkandba és Buharába utazunk el egy hétre repülővel, április elején. Köszönhető mindez a főiskola igen lelkes, igen aktív dékánjának M. L. Rogyionovnak, aki a magyar diákok ügyét mindig is a szívével viselte, hozzá bármilyen kéréssel bátran lehet fordulni.

Természetesen nemcsak „kiutazunk” Moszkvából, hanem a városban belül is több kirándulást tettünk már. A legérdekesebb „Az olimpia Moszkva” útvonal volt, megnevezhetjük a már elkészült vagy még éppen készülő olimpiai létesítményeket, láttuk a már teljesen kész impozáns olimpiai falut, amely a város déli részén, az egyik új lakótelepen kapott helyet, megmutatták a sajtó- és tévéközpontot, az új stadionokat. Az olimpiára való lázas készülődést egyébként egészen konkrétan is láthatjuk, érezhetjük. A kollégium, amelyben lakunk, szintén „olimpiai létesítményt”, külföldi turistákat fognak itt elhelyezni, s emiatt hónapok óta folyik a „remont”, a szüntelen kopácsolás, festés, mázolás.

A közös kirándulásokon kívül, meghívólevéllel bárki közülünk ellátogathat szovjet ismerőseihez, barátaihoz az ország legkülönbözőbb részeire. Van, aki Távol-Keletre, a szibériai Jakutskba is eljutott, mások Grúziában, Örményországban jártak, néhányan a Balti-köztársaságokat választották. A prospektusok, színes diák-

képeslapok egyre gyűlnek, s ezeket nemcsak szívesen nézegetjük majd évek múltán is hanem az iskolában, a gyerekeknek is átadhathatjuk a sok új élményt.

Természetesen nemcsak kapjuk a főiskolától ezt a számtalan jobbnál-jobb programot, hanem mi magunk is adunk cserébe. Március 29-én magyar estet tartottunk a főiskolán, megemlékeztünk a három tavaszi ünnepről (március 15-ét saját körünkben ünnepeltük, 21-én pedig a Moszkvában tanuló magyar diákokkal együtt a Vörös téri megkoszorúztuk Landler Jenő sírját és a Lenin Mauzóleumot), folklór bemutatót tartottunk. Leánykarunk lassan egészen profi szinten fog táncolni, népdalokat énekelni.

Amikor éppen semmi közös programunk nincsen, a 30 magyar (24 szegedi és 6 debreceni diák) „elárasztja” a moszkvai színházakat, mozikat, hangversenytermeket. A legkitartóbbak már a Tagankán és a Balszoban is több ízben jártak, pedig ha valahova nehéz jegyet venni, akkor az éppen a Ljubimov-színház és a világhírű Balszob.

Mivel a tanítási órák viszonylag kevés időt foglalnak el a hét napjaiból, ki-ki saját maga beoszthatja az idejét, járhat könyvtárba, múzeumokba, vagy éppen „v gosztyi”-ba, magyarul vendégségbe. Különösen a kollégiumon belül szoktunk nagy vacsorafőzéssel egybekötött vendégeskedéseket csapni, éjszakába nyúló vitákat, beszélgetéseket folytatni az itt tanuló aspiránsokkal.

Valójában komoly munkát is végzünk, főleg azok, akik a szakdolgozatukat még nem fejezték be. Nekik gyakrabban kell egész napokat eltölteni a Lenin vagy az idegen nyelvi könyvtár olvasótermeiben. A többiek csak egy-egy frazeológia vagy irodalomreferátum erejéig látogatják a két helyet.

Március utolsó napjaiban természetesen nekünk is az egyik fő gondunk volt, hogy mit tartalmaz az a dosszié, amelyben az álláslehetőségeink vannak. Kicsit nehezebb a dolgunk, mint az otthoniaknak, teljesen ismeretlenül kell az adott állásra pályázni.

ENYEDI ANIKÓ, SZABÓ ÉVA

Hatalomátvitel — Főbuktaival (Fotók: Király Gábor)

inkkal, a tepertős pogácsákkal. Buktafogásunk ékes bizonyítéka a népi egységfrontnak: turos, mákos, lekváros bukták váltva harcoltak a mai nap dicsőségéért, s im az eredmény: minden hatalom kulcsa” — mutat rá kezében szorongatott óriási kulcsára.

Mielőtt belekezdenék a délután részletes leírásába, hadd szóljak a Bukta-túra előzetes propagálásáról. Kár, hogy nem írhatom azt, hogy szerte a városban (de legalább a főiskola körül) nagyobb-nagyobb plakátok hirdették az okos kezdeményezést. A Stúdió-színpadosok (Gyuricza Péter, Király Gábor, Szabó Ilona, Bodó Sára, Paál Mária, Kéri Zsuzsanna, Rauh Judit, Orkányi Enikő, Dedák Angéla, Beke Mária, Papp Mária, Palatinus Pál, Berki János) reggel nyolc órától „bohóckodtak” a főiskola két épületében. Toborzó körútjuk célja: minél több hallgató legyen ott a hatalomátvitelen. Színes bohócruhákba öltözve, énekelve, táncolva szakították félbe a szemináriumokat, előadásokat, s auktát osztogattak. (Két forintért, de csak azért, mert a propagandához való buktát saját pénzükről kellett megvenniük.)

Kellőképpen meg volt tehát az „elő-propaganda”. Kezdődhetnek a nagy érdeklődésre számot tartó előadások, az amatőr csoportok fellépései. Pergő események

egyhangúságát. A sándorfalvi citerazenekar nagy sikerű műsorral szórakoztatott bennünket. A vásári kavalkádót tánczást zárta, Szokodi László negyedéves hallgató táncleányaira többen álltak be a körbe.

Már csak a hatalom átadása, a Kaméleon együttes koncertje és a disco maradt hátra a Bukta-túrából. E három utolsó program előtt szólnak arról, vajon jó volt-e ez a forgatag, kellett-e az amatőr csoportok egymás után való felsorakoztatása? A vásár kezdeményezése jó ötlet, de évről évre visszatérve unalmassá válhat. A „túrán” a hallgatókat is meg kellett volna mozgatni, s akkor nemcsak „néma”, állandóan tapsoló szerepét töltötték volna be. Jó néhányan (köztük a rendezők) a szokásos napi táplálék (ebéd, vacsora) nélkül végig ott voltak ezen a napon, s nem bánták meg, mert a menzai vacsora hiányát pótolhatta az óriás bukta (sok kisbukta toronyba rakva) szétosztása, a közönség közé dobálva. Ez volt egyben a hatalom visszaadása... A délutánt kimondott jelszó ez volt: „Buktaival dicséred a napot”. Ezt tettük, rock és disco zene mellett.

Még egy megjegyzés: a Bukta-túrával hagyományt kellene teremteni a főiskolán, április elsején.

B. T.

Klubműsorok

JATE-klub:

Április 16. 19.30 óra: „Amatőrök” — bemutatkozik Vági László és az Ifjúsági Ház amatőrfilm stúdiója.

21 óra: Bemutató előtt: Ezüst nyereg című olasz film.

Április 17. 20.00 óra: Benkó Dixiland Band műsora.

Április 18. 19.00 óra: Disco.

Április 19. 17.00 óra: Mrozek: Emigránsok.

19.00 óra: Gyöprugi — Táncház.

Április 21. 20.00 óra: Sportklub — Riskó Géza sportújságíró beszélget Faragó Tamással, a vízilabda-válogatott tagjával.

Április 22. 19.00 óra: Történelem Kör — előadó: Dr. Szabó Miklós.

20.00 óra: Szexológia — előadó: Korányi Tamás.

Április 23. 20.00 óra: M. Kecskés András pantomin-művész önálló estje.

21.00 óra: Bemutató előtt: Apokalipszis I—II. című amerikai film.

SZOTE-klub:

Április 17. 20.00 óra: Medicus Színpad előadása — Frisch: Biedermann és a gyűjtögetők.

Április 18—19—20-án: Kollégiumi Napok.

Április 21. 19.00 óra: Lemeztörténeti disco-műsor.

Április 22. 22.00 óra: Art Kino — Váratlan örökség című film.

Április 23. 19.30 óra: Tiszavári József bűvész önálló estje.

Marx György: Jövődőben

Nemrégiben új könyv jelent meg a Gyorsuló idő sorozatban és túlzás nélkül mondhatni, hogy sikert aratott. Odafigyeltünk egy könyvre, amely pedig résztanulmányok formájában már korábban megjelent az elmúlt évtizedben. Most, hogy újraolvassuk, úgy tűnik az önálló dolgozatok összefüggenek, egységet alkotnak, ráadásul érdekes olvasmányos formában megjelenő eszmerendszert. Hogy ez így van, arra bizonyosság, az a másodéves orvos-tanhallgató, akinek referátum céljából csupán az első három tanulmányt kellett elolvasnia, ráadásul még az idő is szorította, de egyszerűen nem tudta abbahagyni. Úgy vette kezébe a könyvet, hogy az iskolai oktatás hiányairól fog olyasni, s e helyett, mint elmondta, sokkal többet kapott, saját kérdéseinek, felsőoktatásunk ellentmondásainak felismerését és kimondott formába öntését.

Marx György nem elméleti fizikával foglalkozó, tehát a szakkérdésekben íráatlan olvasók számára írott művei eddig is kitűntek a világképünk információs forrásait elemző írók áradatából, mert megérezte ezekben a hitet, Megegyezését, hogy az ember addig képes embernek maradni, ameddig kíváncsisággal fordul jövője felé. Bizalma, jövőnkbe vetett reménye azáltal válik vonzóvá olvasóinak, hogy nem kincstári, esikorgó optimizmus hanem egyetlen ember mindia jelenlévő tudása, mely szerint nincsen más mód emberhez méltón élni. Fő korábbi írásában ezt így fejezi ki, hogy ha az ember megszűnik érdeklődni a világban, ha valóságunk nélküli élvezete nárciszelekvésünk nélküli lehetőségei, szűrtelen sűrűség-forgásunk nvizsgálási elfordítási tekintetünket legfőbb feladatunktól, a világ nagy találmányának kifürkészésétől, akkor

megszűnik ember-voltunk minden dicsősége.

Mármost hogyan képes mindezt közvetíteni az iskola? S ha nem kellő hatásokkal készíti fel a tanulóit, hallgatóit a jövőre, melynek gyökerei múltunkba kapaszkodnak, törzse jelenünk, s csak koronája jövőnk, nos akkor mit kellene tennie feladatának betöltéséhez? „A tudomány-technikai forradalom kibontakozásának idején nem élhetünk meg abból, hogy tovább foltozgatjuk a 19. században készült tanterveket. Mai társadalmunkban előlrol kezdve újra el kell végeznünk azt a szép alkotó munkát, amelyet nagy pedagóguselődeink száz esztendővel ezelőtt a maguk világa számára oly sikeresen és időt állóan megtertek.”

Képesek vagyunk-e erre? És elfogadják-e, vállalják-e szívvel-lélekkel oktatók és hallgatók ezt a másképpen élelt, új módon tanítást, tanulást? Nem hinném, hogy végleges választ, vagy akár csak általános, helyzetértékelő feleletet tudunk adni a kérdésekre. Am az idő nem vár, sürgető szükségét hordoz, melyhez alkalmazkodni nem pusztán kötelességünk, de fejlődésünk egyetlen lehetőségének látszik. Ha jelszavakat kellene fogalmazni, akkor: nyitott iskolát! Az eleven való-sághoz, a skatulyázást félre seprő élethez kötődő iskolák kívántatnak, melyek nevelők és tanulóik kölcsönös erőfeszítésén alapuló munkát végeznek. S mindezt az-za a felelősséggel, amelyet korunk roppant kihívásai megkövetelnek. Az emberiség, s általa hazánk is, olyan lehetőségeket bírtozol, melyek túlmutatnak a régi gondolkodási formák keretein, s az egész megeragyására irányítják figyelmünk. Erre a feladatra kell főlkészülni leendő értelmiségünknek, melyhez támaszt adhatnak nevéhírű elődeink.

TRÁSER LÁSZLÓ